

Rapport

Hoe gaat het LBIO om met de Wet Schuldsanering Natuurlijke Personen?

Rapport betreffende een klacht over het LBIO.

Datum: 19 juli 2017

Rapportnummer: 2017/087

Wat is de klacht?

Een burger diende via zijn bewindvoerder op 23 december 2015 een klacht in bij de Nationale ombudsman. De Nationale ombudsman verwoordde zijn klacht als volgt:

Verzoeker klaagt erover dat het LBIO:

- opslagkosten heeft geïnd terwijl verzoeker onder de Wet Schuldsanering Natuurlijke Personen viel;
- loonbeslag heeft gelegd ondanks meerdere verzoeken tot aanhouding van deze maatregel.

Wat is er gebeurd?

Het LBIO inde kinderalimentatie inclusief opslagkosten bij verzoeker. De rechter liet verzoeker voor de periode van drie jaar toe tot een schuldsaneringstraject in het kader van de Wet Schuldsanering Natuurlijke Personen (WSNP) en wees hem een WSNP-bewindvoerder toe. Als hij zich tijdens dit schuldsaneringstraject aan de regels zou houden, dan zouden de schulden die hij voorafgaande aan het WSNP-traject had, worden kwijtgescholden.

Verzoeker betaalde tijdens de WSNP de kinderalimentatie direct aan zijn ex-partner, terwijl hij voorafgaande aan de WSNP de alimentatie inclusief opslagkosten aan het LBIO had betaald. Het LBIO stond niet met verzoeker of WSNP-bewindvoerder stil bij het ingaan en het eindigen van het WSNP-traject; daarnaast had het LBIO tijdens deze drie jaar geen contact opgenomen met de WSNP-bewindvoerder om te verzekeren dat de ontvangstgerechtigde tijdig de alimentatie ontving. Eind 2014, ruim drie jaar nadat de WSNP-bewindvoerder was gestopt met betalen aan het LBIO, stuurde het LBIO een hoge en ongespecificeerde vordering aan verzoeker. Dit zonder te weten dat verzoeker tijdens het WSNP-traject de alimentatie direct aan de ontvangstgerechtigde burger had betaald en dat de rechter meer dan twee jaar geleden een verlaging van het alimentatiebedrag had uitgesproken. Nadat de beschermingsbewindvoerder, die reeds tijdens het WSNP-traject betrokken was geraakt bij de financiële begeleiding van verzoeker, contact had opgenomen met het LBIO, paste het LBIO de vordering aan. Het LBIO reageerde daarbij een aantal keer niet op de brieven van de beschermingsbewindvoerder. De beschermingsbewindvoerder diende een klacht in bij het LBIO en daarna bij de Nationale ombudsman, omdat zij ontevreden was over de handelwijze van het LBIO en omdat zij het niet eens was met de vordering van het LBIO op verzoeker.

De gebeurtenissen staan uitgebreider beschreven in de 'Bevindingen', die na de conclusie volgen.

Wat is het oordeel van de Nationale ombudsman?

Hoe is het LBIO te werk gegaan met betrekking tot het WSNP-traject?

De Nationale ombudsman bekijkt de klachten van verzoeker binnen een breder kader, namelijk de wijze waarop het LBIO is omgegaan met het WSNP-traject. De Nationale ombudsman vindt dat het LBIO zowel bij het starten als het eindigen van het WSNP-traject een pas op de plaats dient te maken, door de burger duidelijk uit te leggen welke gevolgen het WSNP-traject heeft voor de bestaande vordering van het LBIO en of dit gevolgen heeft voor het innen van de alimentatie en de opslagkosten door het LBIO tijdens het WSNP-traject.

Het LBIO heeft op 7 oktober 2011 naar aanleiding van de start van het WSNP-traject volstaan met een kort verzoek aan de WSNP-bewindvoerder of deze verzoeker kon manen om de verschuldigde alimentatie te blijven betalen. Het LBIO had niet specifiek aangegeven dat verzoeker tijdens het WSNP-traject nog altijd alimentatie inclusief opslagkosten áán het LBIO diende te betalen.

Tijdens het WSNP-traject heeft het LBIO geen contact opgenomen met de WSNP-bewindvoerder naar aanleiding van de betalingsachterstand van verzoeker. Vervolgens heeft het LBIO niet met verzoeker stilgestaan bij het einde van het WSNP-traject alvorens hem op 8 december 2014 een aanmaning te sturen. Het heeft niet aangegeven wat het einde van het WSNP-traject betekende voor de hoogte van de te betalen alimentatie en in eerste instantie niet aangegeven of de vordering van vóór het WSNP-traject was vervallen. Dat laatste werd pas duidelijk uit een op 27 juli 2015 door het LBIO verstuurd saldo-overzicht.

Tegen deze achtergrond komt de Nationale ombudsman tot de volgende beoordeling van de klachten.

Klacht over het innen van opslagkosten

De Nationale ombudsman beoordeelt de klacht dat het LBIO opslagkosten heeft geïnd terwijl verzoeker onder het WSNP-traject viel, aan de hand van het vereiste van evenredigheid. De overheid kiest om haar doel te bereiken een middel dat niet onnodig ingrijpt in het leven van de burger en dat in evenredige verhouding staat tot dat doel.

Het LBIO vond dat het de inning mocht doorzetten tijdens het WSNP-traject; verzoeker betwistte dat.

De Nationale ombudsman heeft in de Faillissementswet, in artikel 1:408 van het Burgerlijk Wetboek noch in jurisprudentie of de beschikking van de rechtbank van 13 maart 2012 een concrete bevestiging gevonden dat het LBIO niet gerechtigd is tot inning van de alimentatie en de opslagkosten tijdens het WSNP-traject.

De Nationale ombudsman toetst het handelen van het LBIO aan het behoorlijkheidsvereiste van evenredigheid. De doelstelling van de WSNP is het onder

voorwaarden bieden van een schone lei aan burgers met een ernstige schuldenproblematiek. De Nationale ombudsman verwacht van bestuursorganen dat zij terughoudend zijn met het treffen van invorderingsmaatregelen, juist ook wanneer deze kostenverhogend zijn, wanneer de debiteur onder de WSNP valt.. Het CAK bijvoorbeeld stopt met inhouden van de bestuursrechtelijke premie in het kader van de wanbetalersregeling als een burger in het WSNP-traject zit.

Dat het LBIO de alimentatie blijft innen tijdens het WSNP-traject, is in het belang van ontvangstgerechtigde burgers. Het LBIO int opslagkosten niet voor ontvangstgerechtigde burgers, maar om de eigen gemaakte kosten te compenseren en om betalingsplichtigen aan te sporen om te blijven betalen. Het belang van het compenseren van de eigen kosten door het LBIO weegt voor de Nationale ombudsman echter niet op tegen het maatschappelijk belang om burgers met ernstige schuldenproblematiek met een schone lei te laten beginnen. Daarnaast is het tijdig betalen van de alimentatie een voorwaarde het WSNP-traject te blijven doorlopen. Onder die omstandigheden is er minder noodzaak om opslagkosten te innen teneinde de burger aan te sporen om te blijven betalen.

Door het innen van opslagkosten tijdens het WSNP-traject te verkiezen boven het belang van een kwetsbare burger om met een schone lei te beginnen, heeft het LBIO gehandeld in strijd met het behoorlijkheidsvereiste van evenredigheid.

De onderzochte klacht is op dit punt gegrond.

De Nationale ombudsman ziet met instemming dat het LBIO tijdens het onderzoek van de Nationale ombudsman heeft besloten om een betalingsplichtige bij aanvang van het WSNP-traject de gelegenheid te geven om gedurende de looptijd van het WSNP-traject de verschuldigde lopende verplichting onder strikte voorwaarden zonder opslagkosten aan het LBIO te voldoen. Daarnaast ziet de Nationale ombudsman met instemming dat het LBIO aangaf in deze zaak de tijdens het WSNP-traject bij verzoeker gevorderde opslagkosten te gaan terugstorten aan verzoeker. Met deze oplossingen op algemeen en individueel niveau toont het LBIO oog te hebben voor de belangen van burgers met schuldenproblematiek.

Klacht over het leggen van loonbeslag

De Nationale ombudsman beoordeelt de klacht dat het LBIO loonbeslag heeft gelegd ondanks meerdere verzoeken tot aanhouding van deze maatregel, aan de hand van het vereiste van goede voorbereiding. De overheid verzamelt alle informatie die van belang is om een weloverwogen beslissing te nemen.

Het LBIO is gerechtigd om alimentatiebeslag te leggen op grond van artikel 479 van het Wetboek van Rechtsvordering. De Nationale ombudsman vindt dat het LBIO alvorens loonbeslag te leggen, tijdig en duidelijk uitleg dient te geven aan de burger over de hoogte van de vordering en de burger in de gelegenheid dient te stellen om een reactie te geven op door het LBIO aangeleverde overzicht.

Het LBIO attendeerde verzoeker pas ruim drie jaar na het ingaan van de WSNP en het ontstaan van de betalingsachterstand dat het een vordering op hem had. Deze vordering

was inmiddels hoog opgelopen. Het valt in dat opzicht op dat het LBIO de vordering lang en hoog liet oplopen zonder contact op te nemen met de WSNP-bewindvoerder of de beschermingsbewindvoerder, terwijl het de taak van het LBIO is om voortvarend te innen voor de ontvangstgerechtigde. Dit terwijl het LBIO in die drie jaar geen betalingen ontving en niet was nagegaan of de ontvangstgerechtigde wél betalingen ontving. In de brief van 8 december 2014 noch in de tweede brief van 30 maart 2015 specificeerde het LBIO de vordering of gaf nadere uitleg over de gevolgen van het einde van het WSNP-traject voor de vordering. Pas op 4 juni 2015, een half jaar na het sturen van de eerste aanmaning en nadat het reeds loonbeslag had gelegd, stuurde het LBIO de beschermingsbewindvoerder op haar eigen aanvraag een saldo-overzicht.

Het LBIO heeft loonbeslag gelegd zonder eerst wederhoor te plegen bij verzoeker en zonder de vordering nader te specificeren. Daarnaast heeft het LBIO meerdere malen niet of niet tijdig een reactie gegeven op de brieven van de beschermingsbewindvoerder. Het LBIO heeft daarvoor excuses aangeboden in een brief van 3 november 2015. Dit stoeve en voor verzoeker vervelende contact had voorkomen kunnen worden, als het LBIO tijdens het WSNP-traject tijdig contact met de WSNP-bewindvoerder had opgenomen toen het geen alimentatie betalingen meer ontving van verzoeker.

Door loonbeslag te leggen bij verzoekers werkgever na eerst lange tijd de zaak op zijn beloop gelaten te hebben ten opzichte van zowel de betalingsplichtige als de ontvangstgerechtigde, zonder eerst met verzoeker stil te staan bij het einde van het WSNP-traject, zonder wederhoor te plegen bij verzoeker en zonder de vordering eerst gespecificeerd te hebben, heeft het LBIO gehandeld in strijd met het behoorlijkheidsvereiste van goede voorbereiding.

De onderzochte klacht is op dit punt gegrond.

Vershil van inzicht over de vordering

Wat betreft het geschil over de vordering, concludeert de Nationale ombudsman het volgende:

- het LBIO heeft aannemelijk gemaakt dat het tijdens het WSNP-traject alimentatie mocht blijven innen;
- het LBIO heeft aangegeven dat het de door verzoeker betaalde opslagkosten gaat terugstorten;
- De achterstallige alimentatie die vóór het WSNP-traject bestond, is na afloop van het WSNP-traject niet meer in rekening gebracht bij verzoeker.

CONCLUSIE

De klacht over de onderzochte gedraging van het Landelijk Bureau Inning Overheidsbijdragen te Rotterdam is:

- gegrond met betrekking tot het innen van opslagkosten, wegens schending van het vereiste van evenredigheid;

- gegrond met betrekking tot het leggen van loonbeslag, wegens schending van het vereiste van goede voorbereiding.

De Nationale ombudsman heeft met instemming kennisgenomen dat:

- het LBIO heeft besloten om een betalingsplichtige bij aanvang van het WSNP-traject de gelegenheid te geven om gedurende de looptijd van het WSNP-traject de verschuldigde lopende verplichting onder strikte voorwaarden zonder opslagkosten aan het LBIO te voldoen;
- het LBIO heeft aangeboden de door verzoeker betaalde opslagkosten die hij tijdens de WSNP verschuldigd was, terug te storten aan verzoeker.

AANBEVELING

De Nationale ombudsman beveelt het LBIO aan om:

- contact op te nemen met de beschermingsbewindvoerder, te vragen waarover zij nadere uitleg wenst en deze uitleg te verschaffen;
- de opslagkosten die tijdens het WSNP-traject zijn geïnd, terug te storten.

De Nationale ombudsman,

Reinier van Zutphen

BEVINDINGEN

Onderzoek Nationale ombudsman

De klacht betreft een verzoeker die kinderalimentatie inclusief opslagkosten aan het LBIO diende te betalen terwijl hij onder de Wet Schuldsanering Natuurlijke Personen (WSNP) viel. Voor de Nationale ombudsman is een vertrekpunt van het onderzoek de wijze waarop het LBIO te werk is gegaan met betrekking tot het WSNP-traject en hoe het contact van het LBIO met verzoeker is verlopen toen deze onder het WSNP-traject viel. De Nationale ombudsman spreekt zich uit over het innen van opslagkosten door het LBIO tijdens het WSNP-traject; daarnaast onderzoekt de Nationale ombudsman of het LBIO na afloop van het WSNP-traject alvorens loonbeslag te leggen verzoeker voldoende duidelijkheid heeft gegeven over de vordering en verzoeker in de gelegenheid heeft gesteld om het eigen standpunt te onderbouwen.

Toelating tot WSNP-traject

Het LBIO begon op 1 februari 2006 met het innen van kinderalimentatie bij verzoeker omdat hij achter liep met betalingen aan de ontvangstgerechtigde. Verzoeker had te kampen met ernstige schuldenproblematiek. De rechter sprak om die reden een traject uit voor verzoeker in het kader van het WSNP-traject, voor een periode van drie jaar vanaf 3 oktober 2011. Verzoeker kreeg daarbij een WSNP-bewindvoerder toegewezen. Het WSNP-traject is een wettelijk schuldsaneringstraject dat het voor burgers met ernstige schuldenproblematiek mogelijk maakt om na 36 maanden weer schuldenvrij te zijn. De schulden die verzoeker had tot aan 3 oktober 2011 werden na afloop van het WSNP-traject kwijtgescholden indien verzoeker zich aan de voorwaarden van het WSNP-traject zou houden.

Hoe ging het LBIO om met het WSNP-traject?

Op 7 oktober 2011 stuurde het LBIO een brief aan de WSNP-bewindvoerder. Het LBIO schreef daarin onder meer het volgende: 'Ik verzoek u de vordering van het LBIO mee te nemen in de schuldsaneringsregeling. Tevens verzoek ik u de heer (...) te manen de verschuldigde lopende maandelijkse verplichting met ingang van 3 oktober 2011, tijdens de schuldsanering te voldoen. (...) Indien de heer (...) van mening is niet meer te kunnen voldoen aan de maandelijkse lopende verplichting, kan betrokkene middels een advocaat een procedure opstarten bij de rechtbank voor wijziging/nihilstelling van zijn alimentatieverplichting. Indien een procedure zal worden opgestart verzoek ik u het LBIO hiervan op de hoogte te stellen en zorg te dragen dat een kopie van het verzoekschrift wordt toegezonden.' In de brief van 7 oktober 2011 noemde het LBIO de het WSNP-traject ('de schuldsaneringsregeling'). Het LBIO specificeerde in de brief niet aan wie verzoeker de maandelijkse verplichting tijdens het WSNP-traject diende te voldoen. Daarnaast maakte het LBIO in deze brief geen melding over opslagkosten.

Vanaf het ingaan van het WSNP-traject betaalde verzoeker de verschuldigde alimentatie niet meer aan het LBIO, maar direct aan de ontvangstgerechtigde. Daarnaast betaalde hij geen opslagkosten meer aan het LBIO. Verzoeker was namelijk van mening dat het LBIO

vanwege het WSNP-traject niet meer gerechtigd was om alimentatie inclusief opslagkosten bij hem te innen. Op 13 maart 2012 sprak de rechter verlaging van het alimentatiebedrag uit; in deze beschikking stelde de rechter het bedrag vast dat verzoeker aan de ontvangstgerechtigde diende te betalen, maar maakte geen melding van het LBIO of opslagkosten. De WSNP-bewindvoerder meldde de uitspraak van de rechtbank niet aan het LBIO.

Bij het LBIO was niet bekend dat verzoeker de alimentatie aan de ontvangstgerechtigde was gaan betalen. Het LBIO stuurde tijdens de drie jaar dat het WSNP-traject liep, geen berichten aan de WSNP-bewindvoerder om aan te geven dat verzoeker in gebreke was omdat het LBIO geen betalingen had ontvangen. Dit terwijl het de taak van het LBIO was om er voor te zorgen dat de ontvangstgerechtigde de alimentatie tijdig ontving. Op 25 februari 2013 sprak de rechter beschermingsbewind uit voor verzoeker; deze kreeg een beschermingsbewindvoerder toegekend, die de inkomsten van verzoeker beheerde en er voor zorgde dat de vaste lasten op tijd werden betaald.

Vordering na afloop van het WSNP-traject en loonbeslag

Na afloop van het WSNP-traject stuurde het LBIO op 8 december 2014 een brief aan verzoeker: 'Hierbij maak ik u erop attent dat het LBIO tot en met december 2014 een achterstand in uw betalingen noteert van € 8966,74. Ik verzoek u de volledige achterstand binnen 10 dagen over te maken naar (...) van het LBIO onder vermelding van ons zaaknummer. Indien betaling ineens niet mogelijk is, is het LBIO vooralsnog bereid een betalingsregeling met u te treffen van (...). (...) Wanneer het LBIO niet tijdig de betalingen van u ontvangt, dan zal het LBIO zonder nadere aankondiging overgaan tot het treffen van executiemaatregelen.'

In deze brief maakte het LBIO géén melding van (het eindigen van) het WSNP-traject; daarnaast had het LBIO de vordering op verzoeker niet nader gespecificeerd. Op 30 maart 2015 stuurde het LBIO verzoeker nogmaals een brief, met een gelijke boodschap. In deze brief was de vordering die het LBIO op verzoeker had ongeveer tot de helft teruggebracht; opnieuw had het LBIO de vordering niet gespecificeerd. In mei 2015 legde het LBIO loonbeslag. De beschermingsbewindvoerder, die daarvan op de hoogte was gekomen via de werkgever van verzoeker, zocht daarop contact met het LBIO.

Zij schreef: 'Uw bericht over de vordering van het LBIO en het loonbeslag verbaast mij. Vanaf datum uitspraak beschermingsbewind heb ik maandelijks (...) overgemaakt aan ontvangstgerechtigde als zijnde alimentatie. Ontvangstgerechtigde is bij aanvang beschermingsbewind op de hoogte gebracht van het beschermingsbewind. Nimmer ben ik door haar of door het LBIO op de hoogte gesteld van een of andere wijziging in de hoogte van de alimentatie of een achterstand in de alimentatie. (...) Graag ontvang ik van u een gespecificeerde opgaaf van de door u genoteerde vordering (...) Indien er inderdaad een vordering openstaat terzake alimentatie, zal ik tot betaling overgaan dan wel een deugdelijke betalingsregeling treffen. (...) De werkgever van verzoeker heb ik verzocht om pas op de plaats te maken totdat er duidelijkheid is verstrekt in deze'. In

deze brief gaf de beschermingsbewindvoerder aan dat verzoeker een verlaagd alimentatiebedrag betaalde.

Het LBIO stuurde op 4 juni 2015 een brief, waarin het een saldo-overzicht had bijgesloten en verzoeker om een kopie van de uitspraak vermindering alimentatie vroeg. Op 23 juni 2015 stuurde de beschermingsbewindvoerder een e-mail met een eigen overzicht van de vordering. '(...) kan ik u meedelen dat ik vandaag uiteindelijk via de advocaat de beschikking (van de vermindering van de alimentatie) heb weten te bemachtigen, gedateerd 13 maart 2012. (...) Graag verneem ik van u of u kunt instemmen met bovengenoemde berekening. Na ontvangst van uw goedkeuring zal ik terstonds tot betaling aan ontvangstgerechtigde overgaan. (...) Naar ik aanneem zal u de werkgever van verzoeker berichten dat het gelegde derdenbeslag kan worden opgeheven nu een en ander op correcte wijze wordt opgelost.'

Op 22 juli 2015 stuurde de beschermingsbewindvoerder een herinnering omdat zij geen reactie van het LBIO had ontvangen. Zij stuurde daarnaast een uitspraak van de rechter over verlaging van het alimentatiebedrag aan het LBIO na. Op 27 juli 2015 stuurde het LBIO verzoeker een saldooverklaring toe, waarin de beschikking van 13 maart 2012 was verwerkt en waaruit bleek dat het LBIO de vordering van vóór het WSNP-traject had afgeboekt vanwege de schone lei. Het LBIO handhaafde echter wel het loonbeslag.

Op 9 september 2015 stuurde de beschermingsbewindvoerder een reactie aan het LBIO: 'U geeft een overzicht, waaruit blijkt dat het LBIO een bedrag ad (...) vordert. Hieruit maak ik op dat u de opslagkosten gedurende de periode van schuldsanering vordert. Conform het door mij verstrekte vonnis is de alimentatie beperkt tot een bedrag ad (...) en kan het LBIO gedurende de periode van schuldsanering geen opslagkosten vorderen. Deze kosten kan u dan ook NIET vorderen nadat een schone lei is verleend.' Op 26 oktober 2015 stuurde de beschermingsbewindvoerder een brief aan het LBIO, 'Het bevreemdt mij dat verzoeker, ondanks het feit dat hij onder bewind staat, wel voorstellen van u ontvangt m.b.t. een betalingsregeling. Dit terwijl het beslag nog altijd op het inkomen van verzoeker ligt. Reeds vanaf mei 2015 corresponderen wij over deze zaak en heb ik u verzocht het gelegde derdenbeslag op te heffen nu er een bereidwilligheid is om deze kwestie op te lossen. Ook hierop heb ik geen enkele reactie of medewerking van u mogen ontvangen. (...) Al met al verloopt de correspondentie niet goed. (...) Ik ben van mening dat het LBIO verre van zorgvuldig is omgegaan met deze kwestie!'

De beschermingsbewindvoerder ontving geen reactie meer op de brieven van 9 september en 26 oktober 2015. Omdat zij het niet eens was met de vordering van het LBIO en het loonbeslag en niet tevreden was over het uitblijven van een reactie op haar brieven, diende zij op 2 november 2015 een klacht in bij het LBIO. Zij gaf aan dat verzoeker juist een vordering op het LBIO had in plaats van andersom en verzocht het LBIO om het door verzoeker gevorderde bedrag op zijn rekening te storten en het loonbeslag op te heffen. Op 3 november 2015 antwoordde het LBIO dat het de eigen

vordering op verzoeker handhaafde; het LBIO maakte excuses voor het meerdere malen uitblijven van een reactie op de brieven van de beschermingsbewindvoerder.

Klacht bij de Nationale ombudsman

Omdat de beschermingsbewindvoerder niet tevreden was over de reactie van het LBIO op haar klacht, diende zij op 23 december 2015 namens verzoeker een klacht over het LBIO in bij de Nationale ombudsman.

Vordering LBIO en opslagkosten

De bewindvoerder was van mening dat het LBIO op grond van de Faillissementswet, met name fixatie artikel 299, niet gerechtigd was om alimentatie te blijven innen tijdens het WSNP-traject. Net als alle andere overheidsorganen had het LBIO zich naar de mening van de bewindvoerder te houden aan wetgeving rondom het WSNP-traject en had het LBIO na het ingaan van het WSNP-traject de zaak terug dienen te geven aan de alimentatiegerechtigde.

De bewindvoerder maakte een vergelijking met onbetaalde zorgpremies. Wanneer het Zorginstituut Nederland voor inning van bestuursrechtelijke premies zorg draagt, dan komen deze verhoogde bestuursrechtelijke premies per datum uitspraak van het WSNP-traject te vervallen en worden de nominale premies weer gehanteerd. Het scheen bewindvoerder toe, dat het LBIO geen uitzonderingspositie heeft en dat het de alimentatie en de opslagkosten niet mocht innen vanaf het ingaan van het WSNP-traject. Andere bestuursorganen schorten immers ook de inning van vorderingen op tijdens schuldsaneringstrajecten.

Nadat de Nationale ombudsman onderzoek had geopend, benadrukte de bewindvoerder dat zij het belangrijk vond dat de Nationale ombudsman zich zou uitspreken over de juistheid van de vordering die het LBIO op verzoeker meende te hebben.

Leggen van loonbeslag

De bewindvoerder gaf aan dat zij sinds 2 juni 2015 bezig was om duidelijkheid van het LBIO te verkrijgen over de vordering die het LBIO op verzoeker meende te hebben. De bewindvoerder benadrukte dat het LBIO haar verzoek tot aanhouding van het loonbeslag steeds zonder inhoudelijke onderbouwing naast zich had neergelegd. Zij was van mening dat het LBIO het beslag had dienen aan te houden totdat duidelijkheid was verkregen over de vordering.

Reactie LBIO

Oorspronkelijk standpunt LBIO

Het LBIO was van mening dat de vordering inclusief opslagkosten die het op verzoeker had, terecht was. Het LBIO gaf aan dat het de inning op 1 februari 2006 had

overgenomen op grond van artikel 1:408 lid 6 van het Burgerlijk Wetboek. Op grond van dit artikel diende verzoeker minimaal zes maanden aaneengesloten aan het LBIO te betalen, waarbij er geen sprake meer mocht zijn van een betalingsachterstand alvorens tot sluiting van het dossier kon worden overgegaan. Het LBIO meldde dat verzoeker daarnaast ook opslagkosten verschuldigd was zolang het LBIO betrokken was, op grond van het Besluit kostenopslag kinderalimentatie. Volgens het LBIO doet de toepassing van de WSNP niets af aan de rechtsgevolgen van de overname van de inning (en de kosten). Het LBIO gaf aan dat het WSNP-traject niet viel onder de criteria voor beëindiging van een zaak die zijn beschreven in artikel 1:408 lid 6 van het Burgerlijk Wetboek. Als de wetgever een uitzondering voor de WSNP had willen maken, dan had dat wel in de wet gestaan.

Verzoeker had volgens het LBIO gedurende de gehele looptijd van het WSNP-traject aan de ontvangstgerechtigde betaald, terwijl hij aan het LBIO had moeten blijven betalen. Daarnaast had hij de wettelijke jaarlijkse verhoging niet betaald.

Overleg Nationale ombudsman en LBIO

Medewerkers van het Bureau Nationale ombudsman namen in het kader van het onderzoek contact op met het LBIO en wisselden met het LBIO van gedachten over het innen van opslagkosten tijdens het WSNP-traject. Daarbij haalden zij ook het rapport 'In het krijt bij de overheid' (2013/003) van de Nationale ombudsman aan, dat behoorlijke invordering door de overheid als thema heeft. Centraal in dit onderzoek staat de vraag: op welke wijze kan de overheid schulden invorderen en tegelijkertijd voldoende oog houden voor de maatschappelijke gevolgen? De Nationale ombudsman zag dat het LBIO de opslagkosten voor het eigen bureau inde; daarnaast dienen de opslagkosten die het LBIO inde als prikkel voor betalingsplichtigen om geen betalingsachterstand op te lopen. De Nationale ombudsman besprak met het LBIO dat het innen van alimentatie de primaire maatschappelijke taak van het LBIO was en dat het innen van opslagkosten daar een afgeleide van was. De Nationale ombudsman gaf het LBIO ter overweging om een afweging te maken tussen het belang om de opslagkosten voor het eigen bureau te innen en de doelstelling van de WSNP om burgers met ernstige schuldenproblematiek de kans te geven om met een schone lei te beginnen.

Nader standpunt LBIO

Het LBIO gaf naar aanleiding van het overleg met de Nationale ombudsman aan dat het wel oog wilde hebben voor de situatie waarin een schuldenaar zich tijdens het WSNP-traject bevindt. Het LBIO besloot dan ook om een betalingsplichtige bij aanvang van het WSNP-traject de gelegenheid te bieden om gedurende de looptijd van het WSNP-traject de verschuldigde lopende verplichting aan het LBIO te voldoen, zonder opslagkosten. Voldoet de schuldenaar hieraan, dan zal het LBIO na afloop van het WSNP-traject de zaak sluiten en de opslagkosten kwijtschelden. Het LBIO zal dan zowel de betalingsplichtige als de ontvangstgerechtigde van de afrekening en sluiting van de zaak op de hoogte brengen. Mocht een betalingsplichtige (om wat voor reden dan ook) niet

voldoen aan de eis om gedurende het WSNP-traject stipt (dat wil zeggen: tijdig en volledig) aan het LBIO te betalen, dan kan het LBIO ervoor kiezen om het dossier alsnog voor inning door te laten lopen. Het LBIO zal dan weer maandelijks en terugwerkend opslagkosten vorderen van de betalingsplichtige. Het LBIO zal in voorkomende situaties de betreffende bewindvoerder en de betreffende betalingsplichtige van dit nieuwe beleid duidelijk schriftelijk op de hoogte stellen.

Het LBIO ging daarnaast in situaties waarbij een betalingsplichtige tijdens het WSNP-traject heeft aangetoond een verzoekschrift tot vermindering of nihilstelling te hebben ingediend bij de rechtbank, de inning voorlopig opschorten totdat er een uitspraak is gekomen van de rechtbank. Dit week af van het huidige beleid om door te gaan met inning zolang er geen nieuwe uitspraak is.

In de situatie van verzoeker heeft het LBIO aangegeven om – overeenkomstig het nieuwe beleid - de opslag gedurende het WSNP-traject alsnog uit coulance niet in rekening te brengen. Het ging concreet om een bedrag van € 498,-. Dit bedrag ging het LBIO op korte termijn terugstorten.

RELEVANTE WETGEVING

WET SANERING NATUURLIJKE PERSONEN

De Wet Sanering Natuurlijke Personen (WSNP) is een wettelijk schuldsaneringstraject dat het voor burgers met ernstige schuldenproblematiek mogelijk maakt om na 36 maanden weer schuldenvrij te zijn. Burgers kunnen door een rechterlijke uitspraak worden toegelaten tot de WSNP. De rechter die een burger toelaat tot het WSNP-traject, benoemt een WSNP-bewindvoerder, die verantwoordelijkheid heeft voor de boedel en uitgaven binnen het schuldsaneringstraject. De WSNP-bewindvoerder controleert in de drie jaar dat de WSNP van kracht is, of de burger zich aan de voorwaarden van de WSNP houdt. In de tussentijd betaalt de burger zoveel mogelijk schulden af door maandelijks een bedrag te storten op de boedelrekening, die door de bewindvoerder wordt beheerd. Als de burger alles goed heeft gedaan, dan wordt het WSNP-traject na drie jaar beëindigd en krijgt de burger een schone lei. Dit betekent dat de schuldeisers de restschuld niet meer kunnen opeisen. De schulden die nog openstaan, hoeft de burger dan niet meer te betalen. Tijdens het WSNP-traject kan de bewindvoerder namens de betalingsplichtige een verzoek doen bij de rechter om de alimentatie te verlagen of op nihil te stellen.

FAILLISEMENTSWET, artikel 299

1. De schuldsaneringsregeling werkt ten aanzien van:

- a. vorderingen op de schuldenaar die ten tijde van de uitspraak tot de toepassing van de schuldsaneringsregeling bestaan;
- b. vorderingen op de schuldenaar die na de uitspraak tot de toepassing van de schuldsaneringsregeling ontstaan uit hoofde van ontbinding of vernietiging van een vóór die uitspraak met de schuldenaar gesloten overeenkomst;
- c. vorderingen die strekken tot schadevergoeding ter zake van tekortschieten na de uitspraak tot de toepassing van de schuldsaneringsregeling in de nakoming van een vóór die uitspraak op de schuldenaar verkregen verbintenis;
- d. vorderingen op de schuldenaar die na de uitspraak tot de toepassing van de schuldsaneringsregeling ontstaan door de vervulling van een vóór die uitspraak overeengekomen ontbindende voorwaarde;
- e. na de uitspraak tot de toepassing van de schuldsaneringsregeling onvoldaan gebleven vorderingen op de schuldenaar die ontstaan krachtens artikel 10 van Boek 6 van het Burgerlijk Wetboek uit hoofde van een ten tijde van de uitspraak tot de toepassing van de schuldsaneringsregeling reeds bestaande rechtsbetrekking.

2. Rechtsvorderingen die voldoening van een vordering uit de boedel ten doel hebben, kunnen gedurende de toepassing van de schuldsaneringsregeling ook tegen de schuldenaar op geen andere wijze worden ingesteld dan door aanmelding ter verificatie.

(...)

BURGERLIJK WETBOEK, artikel 1:408 lid 6

De invordering die op verzoek van de onderhoudsgerechtigde geschiedt, eindigt slechts, indien gedurende ten minste een half jaar regelmatig is betaald aan het Landelijk Bureau Inning Onderhoudsbijdragen en er geen bedragen meer verschuldigd zijn als bedoeld in het vierde lid, tweede volzin. De termijn van een half jaar wordt telkens verdubbeld, indien een voorgaande termijn van invordering ook op verzoek van de onderhoudsgerechtigde was aangevangen.